

Kilenc

Hangos mese

(A hanganyag itt található: <https://varazsbetu.hu/mesetar/kilenc>)

Hol volt, hol nem volt, még az Óperenciás-tengeren is túl volt, kidőlt kemencének bedőlt oldalában, ahol a szúnyogot rézpatkóba verték, hogy mindenbe ne botorkázzék, volt egy szegény ember s annak felesége meg egy kicsi fiacskája.

Egyszer csak beállít kilenc katona a szegény ember házához kvártélyra. A szegény ember maga is úgy élt, hogy mikor volt enni, s mikor nem, de hiába, tartani kellett a király katonáit. Úgy elkeseredett ezen szegény feje, hogy a kicsi fiát Kilencnek kereszteltette.

No, ha bizony Kilencnek keresztelték, föl is ért ez a gyerek kilencel. Annyit evett, mint más kilenc gyerek. A szegény ember már nem tudta, mit csináljon, elment a királyhoz, s

ott elpanaszolta nagy keservesen, hogy neki milyen fia van, hogy segítse valamivel, mert hiszen, ha az ő fia kilenc helyett eszik, majd katona korában bizonyosan kilenc helyett verekedik.

A király meghallgatta a szegény ember panaszát, s mindjárt megparancsolta az udvarmesternek, hogy gondoskodják Kilencnek ételéről-italáról, hadd nevedjék, ki tudja, még mi hasznát nem veszi ennek a fiúnak.

Hát azután búját sem mondotta a szegény ember, volt Kilencnek étele-itala elegendő. De nőtt is akkorát, hogy tizenöt esztendőskorában vetekedett egy óriással.

Akkor mit gondolt, mit nem Kilenc, elbúcsúzott apjától, anyjától, s meg sem állott, míg a király városába nem ért. Bemegy a királyhoz, annak mindjárt meg is tetszik a legény, s felfogadja béresnek.

- Hát mi bért adjak, fiam? - kérdezte a király.

- Nekem semmit ezen a világon - mondotta Kilenc -, csak azt engedje meg felséged, hogy mikor kitelik az esztendő, egyszer pattinthassam meg felséged orrát, aztán azt tehet velem, amit akar.

A király éppen jókedvében volt, nagyot kacagott, s mondotta Kilencnek:

- Itt a kezem, nem disznóláb, eb, aki megmásolja, felfogadlak béresnek, s ha kitelik az esztendő, nem bánom, csak pattintsd meg az orromat.

Gondolta magában a király: "Hiszen megállj, Kilenc, míg az esztendő kitelik, éppen kilencvenkilencszer pusztítlak el a föld színéről."

A királynak éppen nyolc bérese volt, kilencedik lett Kilenc. Mindjárt kezére adtak hat

ökröt, de Kilenc az ökröknek sem enni, sem inni nem adott, tőle ugyan bőghettek. A többi béres vetett egy-egy villa szénát a Kilenc ökreinek, gondozták, ahogy tudták, de világért sem mertek szólani a királynak, mert féltek Kilenctől.

Egyszer mit gondol, mit nem a király, leüzen a béreseknek, hogy menjenek az erdőre fáért, s amelyik először jön haza az erdőből, annak újdonságát gúnyát csináltat.

Na, a nyolc béres már pitymallatkor talpon volt, befogták az ökröket, s nagy rittyegtetéssel-pattogtatással kimentek az erdőre. Kilenc meg se mozdult, aludott, mint a bunda. Jöttek aztán a szolgálók, megfejték a teheneket, de Kilenc erre sem ébredett fel. Aztán kimentek a szolgálók, hogy szűrőt hozzanak, s leszűrik a tejet. De míg odajártak, Kilenc fölébredt, nekiesett a sajtárokknak, s amennyi volt, mind kiitta fenéig. Azzal szépen visszafeküdt a jászolba. Jönnek a szolgálók, s majd kétségbeesnek ijedtükben: volt tej, nincs tej. Istenem, istenem, ki itta meg, kutya-e, macska-e, ember-e?

Amint így tanakodnak, meglátják Kilencet. Közelebb mennek hozzá, s hát tejes Kilenc szája. De a szolgálóknak sem kellett egyéb, nekiestek Kilencnek, ki a haját, ki a bajuszát, ki a kezét, ki a lábát fogta, tépték, rángatták, verték, ütötték, de Kilenc sem vette tréfára a dolgot, föltápáskodott a jászolból, egy kicsit megrázta magát, mintha a szalmát akarta volna lerázni magáról, s a szolgálók szépen lepotyogtak róla, mint szilva a fáról. Aztán nem szólt semmit, azt is lassan mondta, a hat ökröt befogta egy szekérbe, s kiment az erdőre.

Ott már a nyolc béres megrakta volt a szekereket, s indultak hazafelé.

"Hiszen mindjárt megállótok ti" - gondolta magában Kilenc.

Ami csak fát talált az út mentén, nekivetette a vállát, s mind ledöntögette keresztül-kasul. Úgy elrekesztette az utat, hogy a béresek meg sem tudtak mozdulni.

Kilenc pedig szépen kifogta a hat ökröt, elcsapta az erdőbe, hadd legeljenek. Aztán tövestül-mindenestül kitépett egy szekérre való fát, jól megrakta a szekeret, hogy csak

úgy nyikorgott alatta, s azzal indult az ökrei után, hogy fogja be.

Nézi, keresi mindenfelé az ökröket, hát uram Jézus, csak a csontja van mind a hatnak! Amíg ő a szekeret rakta, megették a hat ökröt a medvék. Az ám, éppen látja, hogy négy medve még most is marakodik a csontokon. Nem sokat teketóriázik, fogja füleinél a medvéket, a szekérhez vezeti, s befogja, akárcsak az ökröket. Veszi az ostort, nagyot rittyent, de bizony a medvék nem indítják a szekeret.

"Hm - gondolja magában -, ezeknek úgy látszik, nehéz a szekér." Befordul az erdőbe, s hát, két farkas ott marakodik a csontokon. Fültőn fogja ezeket is, a négy medve elé fogja, azzal nagyot rittyent az ostorával, hogy csak úgy csendült-bondult belé az erdő, hát csakugyan megindítják a szekeret, nem nézték az utat, mentek árkon-bokron keresztül, hegy-völgy mindegy volt nekik.

Látják ezt a béresek, hogy Kilenc nem a rendes úton megy, nekiestek a fáknak, vágták, hasították, emelték, húzták félre az útból, hogy csak úgy csurgott le róluk a verejték. Biztatták egymást:

- Vágjad, hé, emeld, hé, húzzad, hé! - Reménykedtek erősen, hogy mégiscsak előbb érnek haza Kilencnél.

Ezalatt Kilenc ment árkon-bokron át, s egyszerre csak elejébe toppan az ördög, elkezd vele ingerkedni. Volt egy bot az ördög kezében, s azzal hol a farkasokat, hol a medvéket piszkálta, szurkálta, hol meg a kerék agyába dugta a botot, hogy megállítsa a szekeret.

- Hé, atyafi - mondta Kilenc -, ne bolondozz, mert ha letörik a kerekem, bizony mondom, hogy te tartod a tengelyt hazáig.

Hanem beszélhetett, az ördög rá sem hallgatott. Egyszerre csak letörik a kerék, leomlik a szekér, megállnak a medvék s a farkasok.

- Ugye mondtam, atyafi, hogy ne bolondozz. Most már fogd a tengely végét, s tartsd hazáig, gyilkos teremtetted!

- Dehogyan tartom, nem tartom én - pattogott az ördög.

- Nem tartod-e? No, majd mindjárt megmutatom, ki az erősebb!

- Szeretném látni - mondja az ördög -, fogjunk hát kezét.

Kezét fognak, de Kilenc úgy megszorítja az ördög kezét, hogy a köröm alól mindjárt kiserkedett a vér.

- No, atyafi, tartod-e már?

- Tartom, tartom, csak hagyd meg az életemet.

Az ördög megfogta a tengely végét, s a medvék meg a farkasok mindjárt indítottak, s vitték a szekeret árkon-bokron át.

Amint mennek, egy nagy folyóvízhez érnek. Azt mondja ott Kilenc:

- No, atyafi, fogjuk ki most az "ökröket", tegyük fel a szekér tetejébe, s ketten vigyük át a vízen a szekeret.

Tetszett vagy nem tetszett az ördögnek, azt kellett hogy tegye, amit Kilenc mondott. Kifogták az ökröket, föltették a szekérre mind a hatot, aztán vállukra kapták a szekeret, átvitték a vízen, ott ismét letették, aztán befogták ismét a négy medvét s a két farkast.

Hanem az idő telt, már deket is harangoztak, s a kilenc béres közül még egy sem volt otthon. A király nem tudta elgondolni, hogy mi lehet velük. Kiállott a tornácra, belenézett a messzelátójába, hadd lám, jönnek-e valahol.

Az ám, jött Kilenc a négy medvével, a két farkassal s az ördöggel. Hej, megijedt szörnyűségesen, lekiált a legényeknek, hogy zárják be a kaput, s Kilencet be ne eresszék.

Ahogy bezárják a kaput, jó Kilenc, zörget, kiabál, de nem felel senki, a kaput sem nyitja ki senki.

- No, atyafi - mondja Kilenc az ördögnek -, én megfogom a szekeret erről, te meg túlról, s hajítsuk át a kapun, de úgy, hogy se a szekérnek, se az "ökröknek" baja ne legyen.

Megfogják a szekeret, áthajítják a kapun. Nem is lett baja sem a szekérnek, sem az "ökröknek", csak a fák törtek apró darabokra; vihették mindjárt a szolgálók a konyhára. A medvéket s a farkasokat Kilenc szépen bekötötte az istállóba. A király úgy megijedt, hogy egy szó nem sok, annyit sem mert szólani Kilencnek. Megcsináltatta neki a ruhát, s még meg is dicsérte.

Hanem ettől kezdve nem volt sem éjjele, sem nappala.

"Istenem, istenem - gondolta magában -, ha kitelik az esztendő, s ez a legény megpattintja az orromat, vége az életemnek." Mind azon törte a fejét, hogy s mint tudja elpusztítani Kilencet.

Egyszer aztán levelet írt a király a szomszéd városba, s azt írta abban a levélben, hogy aki ezt a levelet általadja, világhíres nagy tolvaj, egyszeribe füleljék le s akasszák fel. Hanem szóval azt mondotta Kilencnek, hogy csak menjen be a városba, itt meg itt adja át a levelet, ott nagy summa pénzzel tartoznak, s hozza el a pénzt.

Béfogja Kilenc az ő hat "ökrét", bemegy a városba, ottan átadja a levelet a bírónak.

No, mindjárt összecsőditik a várost, körülfogják Kilencet, s viszik az akasztófa alá.
Mondja a hóhér Kilencnek:

- No, fiam, ne félj, tedd a nyakadat a hurokba.

Mondja Kilenc:

- Tenném én jó szívvvel, de nem tudom a módját. Előbb mutassa meg kend!

Mit gondol, mit nem a hóhér, bolond fejét beledugja a hurokba. De Kilencnek sem kellett több, megrántja a kötelet, s vége volt a hóhérnak.

Hej, megijednek a népek, szaladott, ki amerre látott.

- Nem oda Buda! - kiáltott Kilenc.

Nyakon csípte a város bíróját, s mondta:

- Hé, add meg a király pénzét, mert különben az egész várost összeduvasztom!

Mit csináljon a szegény város bíróját, ami pénz volt a ládában, leolvasta Kilencnek. Azzal Kilenc nagy vígan visszament a királyhoz:

- Itt a pénz, felséges királyom!

Majd megpukkadt mérgében a király. Nem tudta már, mit csináljon Kilencsel. Gondolt erre, gondolt arra, egyszerre csak azt gondolta, hogy összeszedeti, ami csont van a

határban, s elküldi Kilencel az ördögök malmába, hogy öröltesse meg. Ha az emberek nem bírtak vele, majd csak bírnak vele az ördögök - gondolta magában a király.

Még aznap összeszednek kilenc zsák csontot, s mondja a király Kilencnek:

- No, fiam, vidd el ezt a kilenc zsák csontot az ördögök malmába, s öröldesd meg.

Befogja Kilenc a négy medvét s a két farkast, viszi a csontot az ördögök malmába. De mikor éppen közeledett a malom felé, észrevette az az ördög, akivel a szekér tengelyét az erdőben megfogatta volt, uccu, kiszaladt, bezárja a kaput, s még a hátát is jól nekiveti, hogy Kilenc be ne tudjon jönni.

Zörgeti a kaput Kilenc, kiabál:

- Nyissátok ki, hé, mert búzát hoztam!

De hiszen kiabálhatott, eszükbe sem volt, hogy kinyissák. No, ha nem nyitották, kinyitotta Kilenc. Akkorát ütött az öklével a kapura, hogy egyszeribe kétfelé esett. Kiabált eleget, hogy ő még ilyen malmot nem látott, ahová be nem akarják eresztetni az örletőt.

Kiszaladnak az ördögök mind az udvarra. Jön a molnármester is, s kérdi Kilencet:

- Hát mit hozott kend?

- Kilenc zsák búzát, s mindjárt megőröljétek, mert különben így meg úgy, elduvasztom a malmot, s kápolnát építek a helyére.

- Bizony nem öröljük meg - mondta a molnármester -, hiszen nem is búzát hozott kend,

hanem csontot.

- Már akár búzát, akár csontot, akár tüzes mennykövet, megőröljétek, amíg jó dolgotok van.

- Nono, ne fenyegezz, nem ijedünk mi meg!

- Még egyszer mondom, megőrlitek-e?

- Dehogy őrljük, dehogy őrljük.

- No, hát majd megőröllek én téged pereputtyostul - mondotta a molnármesternek.

Azzal csak megfogja a molnármestert, ráültette egy malomkőre, azt elkezdette forgatni, s minden fordulásra egy rend bőrt köszörült le a molnármesterről. Hanem mikor kilenc bőr leköszörülődött róla, akkor bezzeg a molnármester is másként beszélt.

- Jaj, ne őrljön kend többet, inkább megőrölöm a búzáját, ha ördögcsontból van is.

Szépen megőrölték a kilenc zsák csontot, s estére Kilenc haza is vitte a csontlisztet. Jelentette hangosan:

- Itt a búzaliszt, felséges királyom, csaphat hét országra szóló vendégséget!

De csakhogy fel nem vetette a királyt a méreg s a bosszúság. Nem tudta, mitévő legyen. Sem az emberek nem tudják elpusztítani, sem az ördögök. Hogy tudjon megszabadulni ettől a kötélre valótól?

Telt-múlt az idő, mindjárt itt van az esztendő. Akkor majd Kilenc megpattintja az orrát, s mehet "Földvárra deszkát árulni", vége az életének. No, hanem mégis kigondolt valamit. Ásatott az udvar közepén egy százöles kutat. Rengeteg nagy kövekkel körülrakatta, aztán mondotta Kilencnek:

- Na, fiam, Kilenc, látom, hogy te vagy a legerősebb s legügyesebb valamennyi cselédem között. Menj le a kút fenekére, a többi legényeim majd leeregetik a köveket, te meg rakd ki jól a kút oldalát.

Lement Kilenc a kút fenekére, a cselédek pedig hengerítették belé a köveket, s nem eregették szépen lefelé, ahogy a király mondta; de Kilenc oda se neki, fél kézzel kapta ki a köveket, s kirakta módosan a kút oldalát, aztán mind feljebb, feljebb jött. Nem történt semmi baja.

Hej, megijed a király, hogy ez a legény innét is megmenekszik! Volt a palota tornyában egy százmázsás harang, azt onnét lehozatta, s a kútra szépen ráborította.

De Kilenc oda se neki, fejébe húzta a százmázsás harangot, kilépett a kútból, aztán szépen megemelintette a harangot, mint egy kalapot, s köszöntötte a királyt illendőképpen:

- Adjon isten jó napot, felséges királyom.

De még csak most fogta el a királyt a szörnyű félelem s a nagy erős búbanat. Nem tudta senki, hogy mi baja lehet. Csak járt fel s alá nagy búsan a palotában, szavát is alig lehetett venni.

Kérdi egyszer a királykisasszony:

- Mi bajod van, édesapám, miért vagy olyan szomorú?

- Hej, édes lányom, ne kérdezz, úgysem tudsz te engem megvigasztalni.

De addig faggatta a királykisasszony, hogy mégis elmondta a baját. Hogy az isten elvette volt az ő esztét, s így meg így fogadta fel Kilencet béresnek.

- Hát csak ez a baja, édesapámnak? No, ezért egyet se búsuljon! Mindjárt eléveszem én Kilencet.

Azzal kifordult a királykisasszony az apja szobájából, megy a maga szobájába, s hivatja oda Kilencet.

- Itt vagyok, felséges királykisasszony.

- Jól van, Kilenc. Gondolod-e, hogy miért hivattalak?

- Nem én, felséges királykisasszony.

- Hát azt tudod-e, hogy mindjárt kitelik az esztendő?

- Azt már tudom, felséges királykisasszony.

- No, Kilenc, hallottam, hogy az édesapám mivel fogadott fel téged. Ne pusztítsd el az édesapámat, itt vagyok én, pattintsd meg az én orromat.

- Én-e, felséges királykisasszony? De már azt a világ minden kincséért sem cselekedném.

- Nem-e? No, ha nem, akkor majd én pattintom meg a tiedet.

Mondotta Kilenc:

- Csak pattintsa, felséges királykisasszony, én nem bánom.

Odamegy a királykisasszony Kilenchez, pattintásra tartja az ujját, célozgatja Kilenc orrát, de egyszerre csak mit gondol, mit nem, megöleli Kilencet, s mondja neki:

- Hallod-e, te Kilenc, tetszik a te személyed énnekem, ásó, kapa s a nagyharang válasszon el minket.

No, így éppen jól volt, nagy vigasság lett a nagy szomorúságból. Lett nagy dínomdánom, lakodalom. Járt a király is, jártam én is, menjetek oda, járjátok ti is!

(A hanganyag itt található: <https://varazsbetu.hu/mesetar/kilenc>)